

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsamegyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik hető s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt.
Egy óra 1 frt. 20 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

Bismark felesége meghalt.

Varzin, nov. 27. (A „Z. és V.” er. táv.) Bismark hercegi neje ma hajnalban öt órakor meghalt. Bismark Herbert gróf az éjjel ide érkezett: a többi rokonokat is várják. A temetésre vonatkozólag még nincs megállapodás.

A csári pár.

Pétervár, nov. 27. (A „Z. és V.” er. táv.) A csári párt a Téli palotából a Kazán-templomba menet a nép lelkesült ovációkban részesítette. Az ut mentén se katonaság nem volt fölállítva, se ő felségeik kocsiját nem kísérte katonaság. Daczára annak, hogy a gyönyörű diszkoosit mindenütt örömtől ujjongó sokaság tolongta körül, a legkisebb baleset sem történt. A csári kocsi, a mely az egész uton lassu lépésben ment, 2 óra 15 perczkor érkezett a Kazán-templomhoz, ahol a templom lépcsőzetén a csári párt a metropolita fogadta a főpapsággal. A metropolita oda nyújtotta ő felségeiknek a keresztet, a Boldogságos Szűz képét és szentelt vizet. A csári pár körülbelül tíz perczig ájtatosan imádkozott, aztán a népszünni nem akaró örömujjongása közt újra kocsi szállítás az Anicskov-palotába indult. A lelkesült ovációk az egész ut mentén szakadatlanul tartottak és akkor érték el a tetőpontjukat, mikor a csári pár a kis Olga nagyhercegnővel az Anicskov-palota ablakánál megjelent és közel negyedóra hosszat maradt ott. Az özvegy ezárné a Téli-palotával egyenesen az Anicskov-palotába ment.

Nagy tűz Ujpesten.

Budapest, nov. 27. (A Z. és V. er. táv.) Oriási tűzvész pusztított ma délelőtt Ujpesten. A magyar partupar gyártelepén ütött ki a tűz, mely a fonó műhelyek és raktárak egy részét elhamvasztotta.

A VÁLSÁG.

A krízis titka.

Budapest, nov. 27. (A „Z. és V.” er. táv.) Kormánypárti körökben nagy vihartévesztés szült az a zárkózottság, melylyel a miniszterek a jelen krízis okait tit-

kolják. S talán senkinek sincs halvány sejtelme se arról, hogy tulajdokép miért neheztel a király s mi ezélja van azzal, hogy az egyházpolitikai javaslatokat nem szentesíti? Ebből azt következtetik, hogy a krízis oly személyi okokra vezethető v. ssza, a melyeket nem lehet nyíltan bevallani. Más szóval a miniszterválság nem alkotmányos, s nem fordul meg elvi ellentéteken.

A folyosó kombinál.

Budapest, nov. 27. (A „Z. és V.” er. táv.) A képviselőház folyosóján szakadatlanul fűzik a politikai kombinációkat Wekerle utódjáról. Emlegetik br. Bánffy, ki állítólag grata persona lenne a király előtt, szó van Széllről s sokan Kluen-Héderváryt se tartják kizártnak. Némely kombináció Tisza Kálmánt is lehetőnek tartja, de valamennyi megegyez abban, hogy a jelenlegi többség minden kormány mellé híven sorakozzon, a mely az egyházpolitikai javaslatok tekintetében a Wekerle kormány programján áll. Semmi kétség az iránt, hogy többséget teremteni új választás nélkül is lehető lesz.

A nemzeti párt.

Budapest, nov. 27. (A Z. és V. er. táv.) A nemzeti pártban közönyösen s várakozás nélkül szemlélik a lefolyó válság mozzanatait, miután előreláthatólag Wekerle az ígéretek szolgálatkészség végső határáig el fog menni, hogy a koronát újból megnyerje maga számára, s egyelőre a kabinet nem fog bujni. Ép oly bizonyosra veszi a nemzeti párt, hogy rövid idő múlva harmadszor is be áll a tulajdonképi krízis, mely a Wekerle kormányt teljesen lesöpri az aktualis politika teréről. A jövő Apponyi grófé és pártjáé.

Mameluki remények.

Budapest, nov. 27. (A Z. és V. er. táv.) A Lloyd épületből kiszivárgott hírek szerint alapos remény van arra, hogy a válság — a mily titokban lappangott, époly észrevétlenül s las-

san fog megszünni. Wekerle megmarad a kabinet élén, csupán Szilágyi Dezső s Hieronymi lesznek áldozatul dobova az udvar haragjának.

A képviselőház ülése nov. 27-én.

(A „Z. és V.” eredeti távirati tudósítása.)

Volt a képviselőház mai ülése előtt a politikai levegőben olyan nyomasztó valami, a mi nagy parlamenti viharokat sejtetett. A magát felhivatalosnak geráló Bud. Tud. allamirozta a Házat azzal a hírével, mely azt jelezte, hogy a napirend előtt a helyzet kérdésében az ellenzék minden részéről felszólalás történik.

A helyzet felől talán mindenki, de a parlamentben történendőkről alig volt valaki tájékozva. Talán maga Wekerle sem, a ki az ülés kezdete előtt üdvözölve képviselőtársait, mindjárt Tisza Kálmánnal boesátkozott élénk társalgásba. Majd br. Bánffy Dezső elnök kereste fel a premiért a miniszterszobában, hol vagy negyed óráig tartott a kormány és a Ház elnökének tárgyalása. A folyosón élénk, mozgalmas élet, egymás után jöttek a miniszterek közül Lukács Béla, Hieronymi, br. Fejérváry Géza.

A függetlenségi és 48-as pártból rendkívül csekély számmal voltak jelen az ülés kezdetén, sem Ugron, sem Polónyi, de még Helfy sem. Tehat vezérek nélkül állott a párt.

Vége bevonult az elnök az ő jegyzői karával együtt, utána Wekerle miniszterelnök, Lukács Béla kereskedelmi miniszter.

Az ülés formásagát megkezdődnek. Bánffy elnök bejelenti, hogy a belügyminiszter br. Nopcsa Elek képviselő kormánybiztossá nevezte ki a m. kir. operaház és a nemzeti színházhoz! A jegyzők lemorzsolják a jegyzőkönyvet s az elnök enuncijálja: „Következik a napirend szerint a kereskedelmi tárca költségvetésének általános tárgyalása.”

— Szólásra senki sem lévén feljegyezve elnök a vitát bezárta. Ezzel az elnöki kijelentéssel vége van a kereskedelmi tárca feletlen vitának. Következik a szavazás, egyhangulag szavazza meg a Ház a költségvetést.

Ezután következett a részletes tárgyalás Nemenyi Ambrus egy módosítása ellenzés nélkül megy keresztül. Herman Ottó szükségesnek tartja mentegetőzést, hogy nem szokott hozzábeszélési és sürgeti a miskolci pályaudvar kibővítését, a mire biztatást is kap a kereskedelmi miniszteről, a ki egyuttal válaszol Drescher Ede tegnapi felszólalására. Pázmándy Dénes ma a vasutügyek körül mutatja be ezermesterségét, Lukács Béla kereskedelmi miniszter röviden válaszol.

A statisztikai hivatal tételénél Polónyi szól.

Lukács Béla miniszter megadta a felvilágosításokat Polónyi Gézának, valamint Endrey Gyulának, a ki szintén az országos statisztikai hivatal rendelkezéseivel foglalkozik. A beruházásoknál Bernát Bélát halljuk a szerencsi állomás kibővítését kérni. Ugyanezt kéri Bánó József a békés-csabai állomásra vonatkozólag. Lukács Béla miniszter-

nek mind a két lokális férdeket hangoztató képviselő számára volt pártoló szava.

Visontai Soma felszólalásában a fővárost érintő ügyet hozott szóba. A vásárcsarnokok építésénél a főváros — ugymond — abból indult ki, hogy a kormánytól kedvezményeket kap, kért különösen tarifális kedvezményeket — se helyett megkapta a kereskedelmi minisztertől azt a kedvezményt, hogy monopóliumot engedélyezett a déli gyümölcs árverésekre a vásárcsarnokokban. Ez magánjogba ütökzik. Lukács Béla kereskedelmi miniszter felel Visontainak. Visontai rövid felszólalása után az elnök befejeztéknek jelenti ki a költségvetés tárgyalását.

Ezután vita nélkül elintézték a vaskapui munkálatokra szóló jelentést s ezzel végződött az ülés.

Holnap a magyar Duna- és tengerhajózársról szóló javaslatot tárgyalják.

Törvénytelen gyermekek az apácza zárdában.

E czím alatt a Bácskában ma Fejér Gyula apátplébános úrtól a következő nyilatkozatot jelent meg:

A „Zombor és Vidéke” című helyilap jónak látta f. hó 24-én megjelent számában egy dühös förmedvényvel ellenem támadni, és valakinek — mint önmaga is beismeri, — „állítólagos” panaszára világgá kürtölni azt a „középkorias felfogású” eljárásomat, mintha én nem vennék fel a népiskolába oly leánygyermeket, kinek szülei vadházasságban élnek. Azután pedig kemény leckésztést ad arra nézve, hogyan iparkodjam megszüntetni a vadházasságokat, és könyörtelenül ítéletet mond felettem, meg uem gondolva azt, hogy még az apagyilkost sem szokták elítélni, mielőtt ki nem hallgatnák volna.

Se baj! Egy ilyen laphoz, mint a „Zombor és Vidéke”, teljesen illik ez a módor, valamint az a fennhéjázás is, hogy lázba, dühbe jön, ha valamely katolikus intézmény, vagy katolikus pap ellen vádat emelhet, és egyet rughat rajta. Nekünk, akik már jó régen élünk, nem illenek ily módon fiatalokdni. Ezt a hibát ő nála is majd csak megjavítja az idő, noha a gondolkozás ferdeségein még az idők is bajos kezíteni. Aki egyoldalul néz például, az mindig hibásan lát. — Ily hibásan látott és ily tévesen ítélte a „Zombor és Vidéke”,

midőn egy aljas rágalomnak meggondolatlanul hitelt adva, oly nyilatkozatokra ragadtatta magát, a minőket tisztességes ember ki nem bocsát az ajkán, míg a tényállásról meg nem győződik.

A „Zombor és Vidéke”-nek — ha tisztességes módon akart volna eljárni, — kötelessége lett volna kíméletlenül ostromozó ítéletének kimondása előtt engem megkérdezni: vajjon mi igaz ez állításból? Es én szívesen elébe tartom volna például az idei beiratkozott tanulók nevéjegyzékeit. Ezekből aztán meggyőződött volna arról, hogy csak zárda-iskolában is — jelenleg 17 gyermek van, a kik vadházasságból származnak.

Meggyőződött volna továbbá arról is, hogy az árvaházban is *az én ajánlatomra és felterjesztésemre* excellenciára a kalocsai érsek hét árvalány között két olyant vett fel, akik szinten vadházasságból születtek, s anyjuk elvesztése árán gyámol nélkül állnának a világ sebes árjában, és így a bűn és szenvedély első hullámcsapásai menthetetlenül elsodornák őket.

S ha mindezekről előzetesen meggyőződést szerez vala, nem hiszem, nem hihiheto, hogy mégis *rágalmazni* merészkedett volna.

Tisztelt uraim, ott a „Zombor és Vidéke” szerkesztőségében! kérve kérem Önöket, ne lépjenek soha a rágalmazás piszkos talajára, mert a rágalmazók nemtelen serege a földnek legesufosabb növényfaja, mely mocsokban szaporodik, s a melytől minden tisztességes erzületű ember undorral szokott elfordulni.

Hogy aztán a „Bácska” is megcommentálja ezt a nyilatkozatot, azt mindenki természetesen fogja találni a ki t. laptársunk szolgáltságát és ismeri.

No de hagyjuk tisztelt laptársunk megütközését és térjünk a dologra.

Lapunk folyó hó 22-én megjelent számában a következő hir foglaltatott:

Panasz az iskolák ellen. Furesa panaszt vettünk ma az apácza nénik s általában a róm. kath. iskolák ellen. Valami Pécskai Mária nevű kis lányt előbb az apácza zárda iskolájában, később a külvárosi róm. kath. leányiskolákban sem vettek volna

fel a tanulók közé azon okból, mert a gyermek szülei vadházasságban élnek. Szeretnők ha értesülésünket illetékes helyről megcáfolták. Egyébként utánajárunk a dolognak, s esetleg visszatérünk még reá.

No hát főtisztelendő apát ur, tudja-e, hogy mért jelent meg lapunkban ez a hir? Ha nem, majd megmondom. A főtisztelendő apát ur által förmedvénynek nevezett, hitem és meggyőződésem szerint azonban a tárgylilagosságot át nem lépő czikk már meg volt írva, de e sorok írója épen azon állás iránti tiszteletnél fogva, melyet az apát ur betölt, s mert elismerem, hogy a Kossuth-gyász napjaiban is paptársaitól nagyon is eltérő s nagyon is tiszteletreméltó vallási türelmességének adta tanujelét az által, hogy a gyászlobogót a zombori róm. kath. templomra kítűzteté, e cikkét még sem tette közzé, hanem megjelenteté a fennebb idézett hirt. Ezcsütörtökön történt. Pénteken megjelenttük, a nélkül, hogy az apát ur czáfolta volna hirünket, sőt szombati lapunkra sem kaptuk az óhajtott czáfolatot, valamint a legjobb akaratból sem tudtuk ugyanazt a Bácska pénteki számában felfedezni, s minthogy időközben Pécskai Mari esetére újabb bizonyítékokat is bocsájtottak szerkesztőségünk rendelkezésére, a nehezmettett czikket, mely ismétlem, semmi-zen sem lépi át a tárgylilagosság határát, közzé tettem.

Mind ezt nem eljárásom mentségére, de igazolására kívántam elmondani.

A mi most már az apát ur nyilatkozatát illeti, tisztelettel kérdem:

1-ször. *Mi van Pécskai Mari*

TÁRGZA.

Földi igazság.

(Genre.)

Irta: *Révész Ernő.*

Fiataloss tüzzele indultam neki a világnak, ahogy az ügyvédi diplomámon föl szikkadt a ténta.

Hatvankilenczet irtunk akkor. Meg volt még a hajam koromfeketén s a szívem hófehéren. Azóta egyre-egyre szaporodtak az ősz szálak a fejemen, a kedélyem pedig — ejh, jobb felőle nem is beszélni!

Ugy emlékszem mintha tegnap történt volna; az első kliensem egy keszegi paraszt, Torma Illés, volt. A barázadás szomszédja elszántott tőle a földje hosszában vagy két ölet s bevetette buzavál. Tudom még a békétlen szomszéd nevét is: Göge Jánosnak hívták. Az volt a sorunk, hogy kikergessük őt az elszántott földből s ítélje meg a bíró, hogy a buzát ott mi aratjuk le. Kivitem az inzsellert Pécsről, fölmérettem vele a földet, mappát csináltattam róla; ki volt azon annak rendje és módja szerint húzva piros tintával az a szalag, amelyet Göge János elsinkofált.

No, de iszen nem marad ez abban.

Torma Illésnek mindazáltal akgatása volt. Elibém állított a tárgyalás előtt egykét nappal és illendőképen hátrasímitva haját, melytől cseppet sem sajnálta a haját, kalapját a kezében forgatva, igyekezett a maga tudása után útbá terelni.

— Még egy nagy dologról nem beszéltünk, tekintetes uram. A nélkül pedig nem ér az egész história egy hajító fát sem. Talán nem ösmeri — fiatal ügyvéd létére — a szolgabíró úr szokását. Ahhoz üres kézzel hiába megy az ember. Vinnem köllene úgy tizenöt-húsz pengőt vagy hogy tán jobb is lenne, ha a tekintetes úr maga... Hiszen az uraknak egymás közt...

Indulatosan vágtam közbe.

— Egy szót sem erről! Semmi vesztegetés. Olyan fényes az igazunk, mint a nap. Azt a bírót szeretném én látni, aki jussunkat elcsavarja. No, de nem is lehet az. Téved kend, Torma. A szolgabíró úr nines rászorulva a mi rongyos pár forintunkra. Menjen csak békességben haza s várjon a kocsijával bennünket, kimegyünk mindenestől a földre. Eligazítjuk a dolgot hamar.

Torma Illés kiábrándultan vakarta meg a fejét. Az ábrázata megnyúlt.

Nyaka tört az én buzámnak. Hiába, ezek a fiatal fiskálisok nem értik jól a mesterségüket.

Ilyenfélét olvastam le a képeről. Mert különben nem szólt semmit. — De eluntam a hallgatását is és türelmetlenül tuszkáltam ki.

— Ne merjen egy garast sem kínálni neki. Be is csukhatják érte. Ha én azt mondom, hogy a Göge János vetését kend aratja le: az szentírás. Szejjel szakgatom ezt a diplomát, ha másként lesz.

Ott lógott az a székem fölött a falon, nagy becsben aranyos rámbában.

Torma Illés lipántosat pislogott az oklevélre és fejhorgaszta vonult kifelé.

A tárgyalás napján reggel megjelentem a szolgabíró előtt Keszezen s bemutatkoztam neki. Öregebb urak tempója szerint fogadott, pongyolán nyújtva kezét.

— Örülök, öcsém uram. Hát ez a mai lesz, ugy-e, itt nálunk az első tárgyalása. A Torma contra Göge pörben, ugy-e? Mostanában települt le Pécsset? Keszezen még nem fordult meg, ugy-e? Bizony most

esetével? Mért nem méltóztatik állításunkat megczáfolni? Mi nem azt mondtuk, hogy az apácza zárda iskolájában nincs egy törvénytelen gyermek sem, hanem azt, hogy Pécskai Marit azért nem vették fel, mert törvénytelen ágyból származik.

2-szor. Épen azért, mert az apácza zárdában is 17 gyermek van, a ki törvénytelen ágyból származik, nem gondolja-e a főtisztelendő apát ur az általunk közzé tett cikkben ajánlott módozatot, hogy t. i. próbáljon meg ingyen esketni, megkísérleni?

A mi pedig az apát ur nyilatkozatának hangját illeti, arra lapunk szerkesztősege megtette a maga észrevételeit, én magam részéről csak annyit jegyzek meg, hogy nyilatkozatának hangja annyira nélkülözi a tárgyilagosságot, mikép jó lélekkel mondhatom, hogy nem mi itt a „Zombor és Vidéke“ redactiójában vagyunk lázban a kath. intézmények iránt való dühöinktől, hanem inkább a főtisztelendő ur apát uronconstatálhatók a delirium jelei az ingyen esketés emlegetésétől. FYAGRA V.

Megfelebbezett virilisták.

Jeleztük volt lapunkban, hogy Sándor Béla főispán és Fejér Gyula apát-plébános az 1895. évre egybeállított virilisták névjegyzékéből való kihagyása érdekében dr. Molnár Gyula felebbezést adott.

Ezen felebbezésre az állandó bíráló választmány Schlagetter Gyula polgármester elnöklése mellett a napokban tartott ülésében a következő határozatot hozta: „Tekintettel arra,

miszerint az 1886. évi XXI. t. c. 28. §. s illetve 35. §. értelmében azon esetben, ha valaki több törvényhatóságban jön a bizottsági tagok sorába, azon törvényhatóság bizottságának lesz tagjává, melyet maga jelöl ki s így azon körülmény, hogy a városi legtöbb állami adót fizető bizottsági tagok 1895. évi névjegyzékében 41. szám alatt felvett Sándor Béla főispán ur a Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának már választott tagja, törvényes indokot nem képezhet arra, hogy az adófizetése alapján Zombor sz. kir. városnál szerzett bizottsági tagságtól megfosztassék — jogában állván nevezett bizottsági tag urnak a névjegyzékbe történt jogérvényes felvétele után szabadon választani s illetve nyilatkozni az iránt, vajjon bizottsági tagsági jogát melyik törvényhatóságban kívánja gyakorolni; a felebbezésben további kifogás gyanánt felhozott azon körülmény pedig, hogy nevezett bizottsági tag ur, mint főispán különben sem gyakorolhat bizottsági tagsági jogokat, komoly figyelembe sem vehető, miután maga a felebbező az első helyen említett kifogásával önön magát cáfolja meg a tekintetben, mindön azt mondja, hogy Sándor Béla főispán, mint Bács megyei Jankovác községében megválasztott bizottsági tag ebbeli jogát Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságában évek óta gyakorolja, már pedig a mi jogos az egyik törvényhatóságnál, ugyanaz hasonló viszonyok mellett nem lehet törvénybe ütköző a másiknál. És a fennálló törvény e tekintetben rendelkezést nem tartalmaz az

iránt, hogy valaki azért mert főispán, törvényen alapuló bizottsági jogától megfosztassék. A mi pedig a felebbezés második részét illeti, melyszerint felebbező, Fejér Gyula apátplébános urat a névjegyzékből kitörölni kéri azon indokból, mivel a reá kivetett s a névjegyzék összeállításakor alapul vett adó összeget nem egy maga fizeti, hanem bizonyos mértékben az illető egyházpénztár teljesíti azt helyette, — tekintettel arra, miszerint az idézett törvény értelmében e névjegyzék egybeállításakor irányadóul s illetve törvényes alapul az adóhivatal által szabályszerűen összeállított s kellően meghirdetett adókimutatás szolgál — s minthogy az adókimutatásban Fejér Gyula államadója gyanánt kimutatott összeg kétszerese a névjegyzékben kitüntetett adóösszegnek teljesen megfelel — felebbezőnek fentebb említett kifogása is minden törvényes alapot nélkülöz, teljesen közömbös lévén azon körülmény, hogy a javadalmazottnak javadalmazása utáni adója miféle pénztárból fizettetik, ennél fogva dr. Molnár Gyula felebbezése egész terjedelmében elutasíthatni s ugy Sándor Béla főispán ur, mint Fejér Gyula apátplébános ur az 1895. évre egybeállított városi legtöbb államadót fizető bizottsági tagok névjegyzékében az illető helyeken meghagyatni s ugyanerről dr. Molnár Gyula zombori ügyvéd jegyzőkönyvi kivonat utján értesíttetni határozottat.“

E határozat ellen felebbezés fog újra beadatni.

Mert bár igaz, amit a határozat

először, pedig nem jár szerencsével: ezt a pört elvesztjük.

Azt hittem tréfál. Megfeledeztem szentül a Torma Illés alkatasairól.

— De, szolgabíró ur, hiszen az alperes még nem is védekezett. Hiszen meglehet, hogy beüsméri az elszántást.

— Az a! Hát persze! — harsogott szélesen, jóízűen kacagva. Hiszen az az éppen. Ha beüsmerné! Nem bolond. Van esze annak a Gögenek. Aztán meg nem is lesz éppen úgy a dolog azzal az elszántással, ahogy itt a keresetben el tetszik mondani.

Hanyagul babrál az irások közt húsos kezevel.

— Nem ügyetlen munka egybíránt; — folytatta jóakaratólag. Csakhogy csupa elmélet, ügyvéd uram, csupa elmélet. Látszik, hogy szorgalmasan bújta a könyveket. Az már igaz. De hát a praxis, az egészen más, fiatal barátom; de még mennyire más!

Sértett ez az atyáskodó hang; de felforrt az epém azért is, mert a magam igazában kereskedtem.

— Szolgabíró ur, — szólottam önérettel, minden szót megnyomva; — nincs

szükségem a tanításaira. Keszege sem más a törvény, mint a királyi táblánál, a hol én vizsgáztam. Tessék az ügyet letárgyalni; becses nézeteit pedig tegye majd közé az emlékirataiban.

Alighanem mondott volna rá valamit; hirtelen fölkapta a fejét, összehunyorított szemmel nézett rám egy pillanatig és kurtára nyesett, tüskés haját izgatottan előre ösztökélte a tarkóján; de azon percben nyitott be egy mosolygó, jókedvű emberke: az egyetlen keszegi prokátor, a kis Dedinszki.

Ravasz arculattal fordult felém, ahogy siettem neki bemutatkozni.

A szolgabíró pedig nekem háttal fordítva, kedélyesen ütögette őt vállon.

— Hogy aludtál, öregem? Nem bántott a köszvényed? Jó napod van máma; nem lesz okod velem elégedetlenkedni; majd meglásd.

Csakhogy a fejem le nem haraptam dühömben. Ez nyilvánosan célzás a mi perünkre, melyben ő volt az ellenfél.

Azonképp történt: elvesztettem. Hanem az appellátamban neki is eresztettem a tollat szívem szerint.

— Ezt ugyan ki nem teszi az ablakbá!

Volt is foganatja, volt. A királyi tábla húsz pengő bírságot sózott rám a tiszteletlen hangért, de az ítélet megszapult a s elrendelte, hogy kezdje a szolgabíró a dolgot előlről.

Azonközben a buza ott az elszántott földön szépen kizöldült, kalászt hányt, megérett és Göge János által könyörtelenül lekaszáltatott. Jó termése volt a himpellérnek. Bánta is az a buzaszem: igaz úton vagy hamissággal jutott e az áldott anyaföldbe?

Göge János be is vetette már újra — alighanem zabbal — a hitetlen jószágát; de a mi perünk egyre csak ott pihent az akták közt. Fiatal processusok, amelyeket alighogy elválasztottak az anyatejtől, mikor a Torma Illés férfi kora delén volt, fiatal processusok megelőzték, végig futották dicséretesen, győzedelmekkel pályájukat: a mienk pedig egyre savanyodott a régi levében.

Ez így járta akkor.

(Folyt. köv.)

mond, hogy az illető kinek a virilitasára több helyen van joga, maga jelöli ki, melyiket tartja meg, de az még igazabb, hogy Sándor Béla főispán mint ilyen virilitas jogokat nem gyakorolhat — hivatása lévén a gyűlés vezetői s szavazás egyenlősége esetén döntenek.

És ha a vármegye elnézte azt, hogy Sándor Béla főispán, mint Janóvács községe által választott bizottsági tag vegyen részt a vármegyei közgyűléseken, abból még nem következik, hogy Zombor városa is így tegyen. Mert sokat elnéz a vármegye, — jelesül azt is, hogy éppen Schlagetter Gyula Zombor város polgármestere virilitas jogokat gyakoroljon a vármegyei közgyűléseken — de hogy ez anomáliából valaha törvény váljék, azt nem hisszük.

Ami Fejér Gyula apátplébános ur adóját illeti — arra egyelőre csak azt mondjuk, hogy érthetetlen előttünk, mikép lehet Fejér Gyula ur nevére előírni és Fejér Gyula ur nevére elkönyvelni az oly adót, melyet a bemutatott jegyzék szerint az egyház pénztár évente előirányoz, azt megvitatja, meg vagy esetleg meg nem szavazza és valóban kíváncsiak vagyunk, hogy mit fog ehhez e legfelsőbb forum szólni?

A Zombori Takarékpénztár.

(Folytatás.)

(7.)

Mi ily heterogán tulajdonokkal felruházott egyént nem is képzelhetünk magunknak. Mert, ki egyfelől nagy vagyonánál fogva, alföldön lévén, mondjuk nagy területű földbirtokánál fogva, minden irányban független állást foglal el a társadalomban, arról csak nem lehet észszerűen feltételezni, hogy reggeltől estig, néha éjjel is, váltóügyletekkel és részvényekkel bibelődjék, elhanyagolva réá nézve fontos magánügyeit és nem is birva szakismeretekkel; ha pedig másfelől valaki, hosszú évek során át szerzett szaktapasztalatok alapján hivatott az ügyek közvetlen vitelére és rá kenyérkereseti szempontból vállalkozik is, nem bir az elnöknel elengedhetetlen anyagi függetlenséggel és a nagy közönységgel szemben bizalomgerjesztő tekintéllyel.

Nem helyeslehetők azt sem, ha a közpályán kiváló állásban levők egyikét requirálnak a régi rendszer épségben tartása mellett igazgatónak, mert azok, bár egyébként nagyon tiszteltre méltó alakjai társadalmunknak, sem anyagi függetlenséggel, sem szaktudással nem dicsekedhetnek és e mellett a közszolgálatból kiöregedvén, és nélkülözve a megkívánandó agilitást, nyugalmas sine cura után éreznek ellenállhatatlan vonzódást.

Elmondottuk most már mindazt, mit a sajtó hivatásánál fogva el sem halgathatunk és tán nem vagyunk elfogultak emaguk iránt ha azt véljük, hogy mindvégig objektívek törekedtünk maradni.

Lehet, hogy az érdekeltek egyikét, másikat akaratlan is kellemetlenül érintettünk kritikánkkal; de ez bennünket ép oly kevéssé riasztathat el hivatásunk teljesítésétől, mint a lelkes orvost az övétől, midőn kutatásával mélyen hatol be a fájó sebbe,

hogy annál biztosabban kezdhesse a gyógyítást.

Es mi reméljük is, ha a részvényesek félre téve minden protectionistust és nepotizmust, kizárólag az intézet érdekeitől vezéreltetik magukat; ha a vezetés eddigi jóakaratához, nincsen elismert nagy buzgalmaéhoz szakismeret is társul; ha végre több évtizedes tapasztalatok által szentesített gazdasági elvektől és szervezeti reformoktól nem zárkoznak el hermetizáló vezető férfiak; akkor a ritka kedvező viszonyok között működő Zombori takarékpénztár egy egész Pjaciának néz elébe, fényesebbnek a letűntnél és áldásosb a részvényesek és hitelkeresőkre nézve egyaránt.

(Vége)

Hirek.

— **Áthelyezés.** Danczer Kornél k. tanácsos pénzügyvizsgálót, — mint értesülünk — a temesvári pénzügyvizsgálósághoz helyezték át hasonmóságban.

— **Nagy szél** fujt az elmúlt éjjel, úgy annyira, hogy a színház bádög tetejét a szó szoros értelmében lefujta. Ma egész nap a folyt a tatorási munka s csak nehezen sikerült a színház tetejét annyira jó karba helyezni, hogy a mai előadás megtartható volt.

— **Gyászhir.** Roediger Lajos állami főgymn. tanár sulyos csapás érte, mert a III. gym. osztályba járó fia hosszas betegség után meghalt. Temetése holnap, szerdán délután 4 órakor megy végbe. A gyász beszédet Szendy Lajos pacséri lelkész tartja.

— **Becsapott váltó-ór.** Csernus András nemes-militáriai vasúti váltó-ór vasárnap a vasúti indóházhoz sietett, hogy a déli vonattal haza menjen. A park előtt egy előtte ismeretlen ember utját állotta, s elpanaszolta neki nagy sirással, hogy őt milyen baj érte. Azt mondta ugyanis, hogy elvesztett az uton 950 forintot, s kifejezte azt a gyanuját, hogy ezt a pénzt Csernus találta meg. Csernus szabadozott, s elismerte ugyan, hogy van nála pénz, de ez az ő becsületes tulajdona. Az ismeretlen akkor azzal állt elő, hogy Csernus mutassa meg a pénzt, ő majd megismeri, hogy az övé-e? Csernus végre engedett s kívánságnak, s felmutatta a pénzt az ismeretlennek, miközben egy harmadik, a ki úgy látszik czinkostársra volt az ismeretlennek, megszólította Csernust, s kérdezett tőle valamit. Ezt az alkalmat azután az ismeretlen felhasználta arra, hogy a pénzt kieszkamotirozva, helyükbe papírt csempészen be. Ezzel aztán vissza adta Csernusnak kendőjét, melyben a pénznek kellett volna lennie, s azon kijelentéssel, hogy ez nem az ő pénze, tovább folytatta utját. Mikor később Csernus megakart nézni a pénzt, észrevette annak hiányát. Jelentést tett a rendőrségnek, hol most erélytel folytatják a vizsgálatot.

— **A topolyai izr. jótékony nőegylet** 1893—1894. évi működéséről megkaptuk az évi jelentést. A jelentés szerint az egylet tiszta vagyona 1039 frt 45 krt tesz ki, segélyezésre pedig 345 frt 32 krt fordított.

— **Agyonütötte a fa.** Kalmár József a neve annak a szerencsétlen szabadkai lakosnak, ki a sándori határban többed magával egy terebélyes fa kivágásán fáradozott. A fa dereka majdnem egészen át volt vágva, midőn egyszerre eldőlt és a mellette álló, vigyázatlan munkást maga alá temette. Kalmár ott a helyen kiadta lelkét. Beszállították a kórházba, felboncolták és eltemették.

— **Elragadták a lovak.** Krausz Ármin palicsi lakos saját fogatán ment be Szabadkára, hogy ügyes bajos dolgait elintézzék. Többek között a piac téren is megfordult és betért a főposta felé. Itt azonban

lovai megbokrosodtak, és a rendesnél gyorsabb menetben folytatták utjukat; mikor a posta elé érkeztek már akkora erővel haladtak mindenben keresztül, hogy a takarékpénztár előtt levő egyik gázlámpát a is kioldották. A kitolduló gáz egész sürű tömegben tödült kifelé, mindenfelé terjesztve a gáz-szagot. Szerecsere Krausznak komolyabb baja nem történt. A kárt persze köteles lesz megtéríteni.

— **Táncziskola.** Tamás János zombori tánczitanító, a folyó hó 17-én megnyitotta téli táncztanfolyamát, a Berináz-féle „Fehérló”-hoz címzett vendéglőhelyiségéből árthelyezte a Miklósi Vilmos jó hírnevű volt régi népkör helyiségébe. A tanfolyam a bőjti napok megkezdéséig fog tartani; tanulási órák hetenkint háromszor, kedden, csütörtökön és szombaton, és minden vasárnap este a már a tánczban szakképzetteknek gyakorlást esteket tart, kívánatra külön órákat úgy házakban, valamint a táncziskola helyiségében ad.

— **A magyar gyárpar** újabb nagy diadaláról igen örömdetes hírt kaptunk. A lengbergi kiállítás egyik osztályában, a tűzi fecskendő osztályban megvettük valamennyi külföldi gyarat. A diadal két törekvő iparvállalatunknak köszönhetjük. A tűzi fecskendő osztályban a legelső kitüntetés, a diszoklevelet a Tarnóczy-gyár Budapesten kapta, a második díjat, aranyérmét a Walsér-gyár Budapesten, a harmadik díjat, aranyérmét Czernak R. gyára Topliczen, a negyediket R. A. Smekal Szmichowban, az ötödikét Liel J. G. Biberachban, a hetediket, ezüstérmét E. C. Flader Sörgenthalban, a hetediket, ezüstérmét Rözen Antal Krakóban, a nyolcadikat, ezüstérmét Doute R. Fr. Biálan és a kilencediket, bronzérmét a Geittner és Rausch fecskendőgyára Budapesten kapták. Annál nagyobb örömmel konstataljuk a Tarnóczy-gyár e fényes sikerét, mivel annak nagy jelentőséget azon körülmény kölcsönöz, miszerint az osztrák ipar e téren elsőrendű, régi jeles gépgyáraival szemben emelkedett elsősegre és azokat túlszárnyalta. A Tarnóczy-gyár legutóbb, október 3-án Uj-Gradiskán, a Horvát-Szlavon országos gazdasági kiállításon is a legelső kitüntetés, a diszoklevelet nyerte.

Nyílt levél

Ftdő. Fejér Gyula apátplébános

Urhoz

Zombor.

Főtisztelendő Úr!

Főtisztelendőségem engem érdemtelenné tettős meglepetésben részesített.

Czikket ír a „Bácska” keddi számában a „Zombor és Vidéke” ellen s egyuttal a keddi póstával ajánlottan az alábbi sorokat intézi hozzám:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy szép köszönetet mondjak azon szives figyelméért, mely szerint a „Zombor és Vidéke” mult szombati számában oly félreismerhetlen jóakarral érdemtelenné meghurczolni méltóztatott.

A holnapi „Bácska”-ban reflektálni fogok rá néhány sorban, a miből meggyőződhetik T. Uraságod, hogy nálunk az iskolába való felvételnél nem tételik különbség törvényes vagy vadházasságból származó gyermekek közt. Csak azt sajnálom, hogy csupa kíméletből nem közölhetem a nyilvánosság előtt azon vadházasságokból született gyermekek névsorát, akik például az idén a zárdá-iskolába tényleg fel vannak véve. — Kegyeted azonban szivesen értesítem arról, hogy azok nev szerint a következők:

(Itt következnek a nevek.)

Megjegyzem, hogy az érseki árvaházban hét árválnyal közül kettő: N. N.

és N. N. (óvodás) szintén vadházasságból született gyermekek.

Méltóztassék kérem a legnagyobb szigorúsággal bizonyosságot szerezni e tények valóságáról, s akkor meg fog győződni arról is, hogy multkori állítása ép oly igaz volt, akár csak azt mondotta volna, hogy Konstantinápoly Biarmegyeiben fekszik.

Végül még egy szót engedjen becsületes lelkületehez intéznem. Ne feledje el soha, hogy rágalmanak, gyanusítani valakit vajmi könnyű, míg a beszennyezett, meg-rágalmazott becsület visszaállítására fölöttebb nehez, és sokszor — mondhatni — lehetetlen.

A béke Istene legyen velünk!

Z. 94. XI. 26.

Fejér Gyula,
apát-plébános.

Mindenek előtt megköszönöm szent atyám, nemes s jóindulatú intelmét, melyeket „becsületes lelkületerem”-hez intézett s legyen meggyőződve róla, hogy valamint a multban nem vettem ellenük, úgy a jövőben se szándékom azokra rászolgálni.

Figed istennek szentelt papí élete rideg magányában bizonyára úgy gondolkozik, hogy a lapokat elejétől végig azok írják, a kik azokon mint felelős szerkesztők vannak megnevezve.

Téved, szent atyám!

A lapokat nem egyedül azok szerkesztői, hanem a munkatársak is írják, a kik között — nagyobb megnyugtatására mondom — a róm. kath. vallás is képviselve van, s hogy mindjárt az oly fájdalmasan esett cikkekre térjek át, — azt is keresztény írta, a kiről föl nem szabad tetelezni, hogy „láza és dühbe jön, ha valamely katolikus intézmény vagy katolikus pap ellen vádat emelhet s egyet ruhát vajta.”

Nemcsak, hogy azt föl nem tételezem felőle, de meg vagyok róla győződve, hogy a legtisztességesebb s legüzellenőbb *intentionok* vezették lóllát, midőn az *otromba s nevetség előttele* ostromozta.

Jól tette!

En, — mint lapszerkesztő — megbízva az ő *gentleman* igazmondásában, — szívesen adtam tért közleményének, melynek érdeméhez most sem óhajtok hozzászólni. Majd megfelel arra ő maga.

Igy állván a dolgok, — semmi kétség benne, hogy Figed elhamarkodta úgy a „Bácska”-ba küldött cikket, mint postára adott levelét . . . mert ártatlanul becsmérli és gyanusítja a „Zombor és Vidéké”-t, engem pedig minden ok nélkül vadol.

S miféle kitételeket használt?

Ha az ember nem tudná, hogy egy apát-plébános írja azokat, azt kellene hinnie, hogy egy hétszámra kopláló, minden faluból kisöprözött kolduló barát áll előtte.

Rágalom . . . piszkos . . . mocskos . . . legcsufosabb növényfaj . . . stb., stb.

Hát ily mód „fiatalkodni” meg van engedve?

Nem, szent atyám, ehhez nem elég a kor, ehhez szükséges az a szoknya is, melyet viselni méltóztatik.

A béke istene legyen velünk!

Dr. Molnár Gyula,

a „Zombor és Vidéké”
szerkesztője.

Színház.

Csillaghullás.

Vasárnap volt színpadunkon Rátkay László legújabb népszínművének bemutatója. A darabot méltatni nem a mi tisztünk, utóvégre is elmondotta erről a darabról a kritikát a fővárosi sajtó: hivalkodás lenne mi részünkről azt hinni, hogy mi valami újat tudunk, e darabot illetőleg mondani. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy nekünk vidéki újságíróknak nem lehet talán a fővá-

rosi újságoktól eltérő véleményünk, lehet, s ekkor tartozkodás nélkül fogunk e véleményünknek kifejezést is adni, de a mikor úgy vagyunk meggyőződve, hogy egy darabról a fővárosi kritika helyes és igazságosan ítél: ezt az ítéletet recapitulálni fölöslegesnek, saját véleményünkkel feltálatni pedig nagy kepküsdésnek tartanók. Hanem azért Polgárnak a directornak akarunk valamit mondani. A legteljesebb elismeréssel vagyunk mi azon igyekezetért, hogy mivel több újdonságot iparkodik színre hozni, de azért egyáltalán nem tartjuk szükségesnek, hogy az újdonságokat mind színre hozza. Válogassa ki belőlük a mi jó, mert rossz újdonság helyett inkább régi, de jó darabokat kerünk.

És most a vasárnapi estére térve, mindenek előtt a vasárnap először fellépett Krémer Sándorral kívánunk foglalkozni. Azt mondják, hogy Krémer bonvivant és comicusnak lett szerződteve, e szent vasárnap Alkony József szerepében, nem neki való szerepben mutatkozott be, annak daczára jó aquisitionnak bizonyult. Nem mondhatunk, azt hisszük nagyobb dicséretet róla, mintha azt mondjuk, hogy méltó pártnerere volt Luczkó Aránaknak, a ki maga is teljes virtuozitással játszta Mariát, a leánykori vétkeiért tisztessé asszony korában bűnhődő nő szerepét. Érczkövy „Csók Ferke” szerepében jól játszott, s elég jól énekel, míg Erzszi szerepében Turner Ilka törekedett a népszínmű énekesnő hiányát úgy a hogy pótolni. Weber Ferike, Nagyfalussy Julia, Kishonti es Hetényi kisebb-nagyobb szerepeikben elég jól játszottak, a mit a többi szereplőről s így az összjátékról is alig mondhatunk el.

Rosenkranz és Gildenstern.

A nemzeti színház e kedvelt repertoír darabja ma elég türethető előadásban került előadásra színpadunkon. Rosenkranz báró szerepében Polgár elég jó alakítást produkált, míg Liebenstein Enő gróf szerepét Krémer Sándor adta tetszés között. Nagyfalussy Julia (Clarisse) és Hetényi (Sanfiliben) teljes elismeréssel érdemelték ki a szép számmal megjelent közönségnek. Kishonti elég jó Liebenstein herczeg volt, csak a végső jele-

netben volt egy kis malheurje. E büszke főúr szerepében egy kissé jobban kellett volna — begombolkozni.

V. F.

Törvényszéki csarnok.

Összbüntetés. Danka Mihály még fiatal gyerek, de már is mozgalmal multalt dícsékedhetik Alig mult el fölőtte 21 tavasz, s a kir. Curia már két alkalommal mért rá „jogerős” ítéletet különböző lopások miatt; egy ízben 2 1/2 évi fegyháza, máskor meg 1 évi börtönrre méltatván a jeles ifjút. Mint-hogy ilyen esetekben a törvény szorint „összbüntetés”-t kell kiszabni, a zombori kir. törvényszék ma f. hó 26-án Dalmay Pál elnökölete alatt tartott ülésen újból foglalkozott a reményteljes ifju ügyével, akinek büntetését összesen 3 évi fegyháza állapította meg. Az ítéletben úgy a vádott, mint Mayer Károly kir. alügyész megnyugodott.

Aki a saját nevét nem tudja. Páratlan eset fordult elő a zombori kir. törvényszék előtt a ma megtartott végvárgyalás egyikén. Egy tanu, aki B. Szmilkyka néven idéztetett be, az elnök kérdésére előadta, hogy ket-három het előtt férjhez ment.

— Hogy hívják a férjét? kérdi az elnök, hogy a tanu teljes nevét konstatalja.

— Sándornak, — feleli az ifju menyecske.

— De mi a másik neve? — kérdi tovább némi türelmetlenséggel az elnök.

— Azt nem tudom. (Nagy derűtlenség.)

— Micsoda? nem tudja a saját férjének a nevét, hisz az az ön neve is! Talán csak tudja, hogy hívják az urát?

— Nem kérdeztem még tőle, — sutogja zavartan az újdonsült asszonyka, kinek szemérmes pirulásán meglátszik, hogy eddig még nem ért rá erre a kérdésre, annyira elfoglalták a mézesetek örömei.

Az érdekes intermezzo zajos derűtlenségben tartotta a végvárgyalás egész közönséget, akik közül sokan nem hittek volna ezelőtt, hogy Zombor városának van olyan lakója is, aki a saját nevét nem tudja.

Férfi- és női divatáruház.

Heister Adolf

férfi- és női-divatáruháza

ZOMBORBAN, fő-utca (Gergurov István-féle házban.)

Tudomására hozom a tisztelt közönségnek, hogy egy **carlsbadi cipő-gyárnak az összes készletét** megvettem és itt olcsó áron eladom, ugymint:

1 pár czugos uri cipő, ezelőtt	5 frt most	3.50
1 pár czugos uri cipő	6 „ „	4.50
1 pár czugos női cipő	5 „ „	3.25
1 pár czugos női cipő	6 „ „	4.25
1 pár női házi cipő	2.25 „	1.30
1 pár gyermek bergsteiger	2 frt „	1.30
1 pár lányka	3 „ „	2.25

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Heister Adolf

Zombor, fő-utca.

Férfi- és női divatáruház.

**Legolesőbb bevá-
sárlási forrás**

POCK LÁSZLÓ

(ezelőtt KLEIN EDE.)

üveg-, edény- és porcellán-üzlet kereskedése.

Különösen ajánlja divatos függő-lámpa és majolika-disztárgyait, terracotta- és sydrolit-figuráit, china-ezüst edényeit s francia baccarat-ivó-készleteit.

Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képkeretek elkészítését a legrövidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalja.

Czégtársa lévén a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a kellemes helyzetben van a czég, hogy a legjobb minőségű és legolesőbb üvegtáblával szolgálhatja ki t. vevőit.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
kötőn tisztelettel

Pock László.